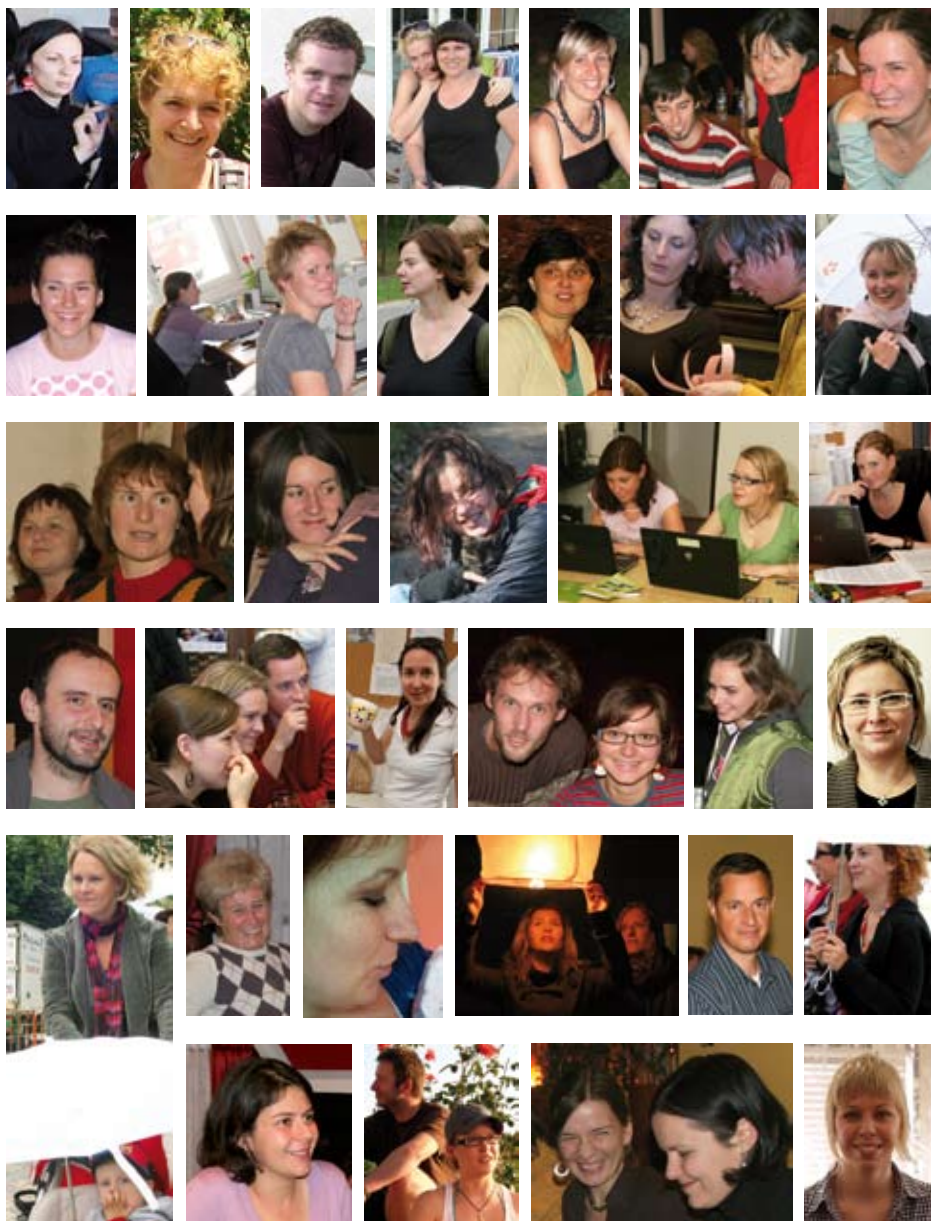

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2010

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2010

Vážení čtenáři,

není lehké se každý rok obracet na veřejnost a vypočítávat úspěchy nebo výzvy, se kterými se Organizace pro pomoc uprchlíkům v tom kterém roce setkávala. Za hlavní úspěch OPU v roce 2010 považuji to, že více než 30 lidí v naší organizaci ve 4 městech mohlo s nadšením a dobrou vůlí asistovat klientům OPU - lidem cizího původu v nouzi, kterým by bez nás pravděpodobně nikdo pomocnou ruku nepodal.

Udělalí jsme velký pokrok ve vzdělávacích projektech, v nichž populární postavy Mojmír a Lumír z projektu Jsme lidé jedné Země provázely prostřednictvím e-learningu stovky žáků na školách různými kulturami cizinců, kteří u nás žijí. Zaměřili jsme se mnohem profesionálněji na práci s médii a veřejností, protože cítíme potřebu zvýšit otevřenost majoritní veřejnosti k cizincům a obecně menšinám. Pokračujeme v zahraniční rozvojové spolupráci, naše projekty v Gruzii zřejmě dosáhly v roce 2010 svého vrcholu a naše vyčerpanost z nich tomu odpovídala. Jako každý rok se nám dařila práce s nezletilými dětmi bez doprovodu rodičů, které ve velké míře dostávají i díky OPU šanci začít v České republice nový život.

Většího úspěchu než je právě integrace nezletilých bez doprovodu se nám asi ani nemůže podařit dosáhnout, takže mi dovoluňte poděkovat všem podporovatelům OPU za podporu, dobrovolníkům OPU za nezištnou pomoc a zejména pak zaměstnancům za výbornou potřebnou práci.

Srdečně všem velmi děkuji!

Martin Rozumek, ředitel OPU

Mise OPU

Organizace pro pomoc uprchlíkům nabízí pomoc uprchlíkům a cizincům v nouzi.

OPU v roce 2010

Od roku 1991 Organizace pro pomoc uprchlíkům nabízí pomoc uprchlíkům a cizincům z třetích zemí, kteří se ocitli ve složité životní situaci. OPU je nevládní nezisková organizace, které se i v roce 2010 podařilo zajistit přímé služby pro více než 4000 klientů v kancelářích v Praze, Brně, Českých Budějovicích a v Plzni. Zároveň po celý rok právní experti a sociální pracovníci navštěvovali pravidelně klienty v azylových zařízeních, detenci, v přijímacích střediscích pro uprchlíky.

Integrace je důležité téma pro naši práci. Cílem komplexní práce s cizinci, azylanty i držiteli doplňkové ochrany je otevřít možnosti integrace v České republice. Kontinuálně se snažíme rozvíjet činnosti a služby OPU s důrazem na zranitelné skupiny cizinců. Důležitým mezníkem pro integraci je z našeho pohledu vzdělávání a proto nabízíme vzdělávací aktivity pro cizince i pro širokou veřejnost. V roce 2010 byla naším stěžejním vzdělávacím tématem prevence rasismu a xenofobie. Legislativní rámec a sociální postavení cizinců s azylovou i neazylovou historií pravidelně monitorujeme a upozorňujeme příslušné orgány na obtíže, se kterými se cizinci při životě v ČR potýkají. V roce 2010 jsme pokračovali v realizaci několika rozvojových projektů v Gruzii.

OPU je členem Evropské rady pro uprchlíky a exulanty (ECRE), členem Výboru pro práva cizinců při Radě vlády pro lidská práva, členem Komise pro integraci azylantů při MVČR a také jedním z aktivních členů Konsorcia nevládních organizací pracujících s migranty v ČR.

Sociální poradenství v OPU

Odborné sociální poradenství

Cílem sociálního poradenství je předat našim klientům dostatečné množství maximálně realistických informací, aby přijali vlastní řešení své současné situace. Dbáme o průběžnou aktualizaci odborných poznatků každého sociálního pracovníka v OPU.

Sociální poradenství se prolíná všemi aktivitami sociálního oddělení.

Sociální poradenství v roce 2010 v rámci všech projektů zahrnovalo několik důležitých tematických okruhů. Ve velké míře téma vzdělávání (uznávání diplomů, asistence při hledání školy, vyhledávání vzdělávacích kurzů, apod.), variabilita sociálního zabezpečení, téma zaměstnanosti (možnosti legálního zaměstnání, tvorba CV, v případě dlouhodobé spolupráce vyhledávání zaměstnání), téma zdravotní péče (možnosti zdravotního pojištění, vyhledávání lékaře, apod.), velmi častým problémem změna rodinné situace (narození dítěte, uzavření manželství, apod.) a bydlení (informace o trhu s byty, v případě dlouhodobé spolupráce pomoc s vyhledáváním bydlení). V návaznosti na předešlá témata klienti dostávají informace o každodenním životě v ČR a po dohodě jim nabízíme asistenci při jednání s úřady a institucemi. (školy, úřady práce, živnostenským úřadem, zdravotními pojišťovnami, apod.)

V rámci našich projektů měli klienti možnost využít jazykové kurzy, rekvalifikační kurzy, individuální příspěvky na vzdělávací a zájmové aktivity.

► Projekt Blokovaný grant – NROS

Aktivní podpora vzájemných vztahů mezi menšinovými skupinami a majoritní společností na území Jihomoravského kraje

Cílem projektu bylo přispět k sociální integraci cizinců a příslušníků národnostních menšin do majoritní společnosti v Jihomoravském kraji. Po celou dobu realizace projektu jsme poskytli celkem 576 intervencí celkem 222 osobám, které využily rovněž služeb multikulturní knihovny v prostorách OPU Brno. Klíčovou aktivitou byla realizace cyklu 20 tematických přednášek, přibližujících široké veřejnosti zvyky a tradice různých zemí či některé aspekty migrace a uprchlictví. Tyto přednášky navštívilo přes 800 lidí. Dále proběhlo 8 interaktivních přednášek určených úředníkům státní správy (zaměstnancům MMB, pracovníkům MVČR – pracovníkům azylových zařízení, pracovníkům městských úřadů), celkově se těchto přednášek zúčastnilo 107 osob. V rámci sdílení zkušeností a zkvalitňování služeb jsme uspořádali 12 pracovních setkání (workshopů), jichž se zúčastnilo celkem 218 osob. Pracovníci OPU se věnovali rovněž studentům středních a vyšších odborných škol. Na těchto a dalších školách proběhly výukové cykly či jed-

notlivé přednášky a prezentace, kterých se celkem zúčastnilo 880 studentů. V kanceláři OPU absolvovalo studentskou praxi 35 studentů zejména z VOŠ a VŠ, 14-ti studentům jsme poskytli konzultaci či odborné vedení při zpracování absolventské, bakalářské nebo diplomové práce. Vzhledem k aktuální situaci na Kavkaze proběhla výstava velkoformátových fotografií Gruzie, Jižní Osetie na PdF MU spojená s přednáškou a vernisáží a aktivity projektu NROS byly prezentovány v rámci filmového festivalu Jeden svět. Projekt byl podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

Následující tři projekty byly financovány z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky, v rámci Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost.

► Odborné sociální poradenství cizincům - pomoc při integraci na trh práce

V roce 2010 se na naše služby v rámci projektu obrátilo téměř 300 cizinců ze třetích zemí. Současně jsme pracovali na publikaci Úskalí (ne)zaměstnanosti cizinců v České republice, přičemž šlo především o cizince ze zemí bývalého Sovětského svazu a dále občany Mongolska a Vietnamu. Cílovou skupinou projektu byli imigranti a azylanté a projektové aktivity byly genderově a proporčně vyvážené, služeb využilo celkem 52% žen a 48 % mužů.

Užší spolupráci jsme navázali s Úřady práce ČR v následujících městech: Brno, Blansko, Vyškov, Břeclav, Jindřichův Hradec, České Budějovice, Český Krumlov, Prachatice, Rokycany a Klatovy.

► Podpora žen a mužů (cizinců) s malými dětmi na trhu práce ve Středočeském kraji

Projekt v roce 2010 nabízel zájemcům z řad cizinců bezplatné poradenství a pomoc při řešení pracovních právních problémů a odstranění jejich diskriminace na pracovním trhu. Účastníci dostali možnost vzdělávat se nejen v oblasti zaměstnaneckých práv, ale také rodičovských

kompetencí a rozšiřovat své schopnosti a dovednosti potřebné k uplatnění na trhu práce. Zájemci mohli využít i kurzy českého jazyka a rekvalifikace. V roce 2010 se do projektu zapojilo 62 klientů, z toho 57 žen a 15 mužů. Rekvalifikací úspěšně prošlo 8 klientů a máme 20 úspěšných absolventů kurzů českého jazyka.

► Uplatněte se!

Jde o projekt, který běží i v roce 2011 a je určen cizincům ze třetích zemí, kteří legálně pobývají v ČR a žijí či pracují na území Středočeského, Jihočeského, Jihomoravského a Plzeňského kraje. Spolupráce by měla klientům projektu pomoci zvýšit jejich šance na pracovní uplatnění. V rámci bylo v roce 2010 bylo podpořeno 80 klientů, uskutečnilo se 10 kurzů českého jazyka, klienti absolvovali 6 rekvalifikací a placené stáže u vybraných zaměstnavatelů.

► Nový začátek II

Z projektu Nový začátek bylo celkem podpořeno 35 osob včetně dětí. Ve spojení s Barmským centrem Praha proběhla 3 školení o Barmě pro širokou veřejnost ve městech Vsetín a Předhradí. Bylo zapojeno 6 dobrovolníků, zejména k dětem, kteří jim pomáhali s doučováním školní látky, českého jazyka, přípravou na studium na VOŠ nebo je doprovázeli na volnočasové aktivity či kulturní akce. 16 dětí bylo finančně podpořeno ve volnočasových aktivitách (dětské kroužky, školní výlety, školy v přírodě, doučování na přijímací řízení, plavání ad.). Dospělí klienti byli podpořeni formou vzdělávacích kurzů, rekvalifikací či stáže u zaměstnavatele (kurz čj, VZV, ŘP sk. B, kuchařské práce, stáž sanitářky, lektorství anglického jazyka) – celkem tak bylo podpořeno 12 osob.

► Emergentní projekt 2010 - Praha 14

V roce 2010 jsme realizovali Emergentní projekt „podpora integrace cizinců na území MČ Prahy 14“. Cílem projektu bylo podat aktuální informace v podobě analýzy o cizincích ze třetích zemí žijících na území městské části Prahy 14. Na základě zjištěných informací jsme vytvořili dotazník, který byl zaměřený na zjišťování potřeb a problémů, se kterými se cizinci potýkají. Dotazníky byly distribuovány do všech základních a mateřských škol působících v MČ Prahy 14 a do organizací neziskového sektoru. Vedle dotazníkového šetření zjišťujícího sociální situaci cizinců, jsme se zaměřili na vytvoření skupiny jedinců z řad cizinců, která bude ochotná se nadále setkávat na MČ Prahy 14 a bude aktivně zapojena do komunitního plánování.

Pomoc nezletilým

Pomoc nezletilým uprchlíkům a cizincům bez doprovodu rodičů

Spolupráce OPU se Zařízením pro děti - cizince

Do České republiky přichází ročně několik desítek nezletilých cizinců bez doprovodu svých rodičů či jiných zákonných zástupců. Problematikou nezletilých bez doprovodu se zabývá specializovaný tým odborníků složený z právničky a sociální pracovnice.

Pracovnice OPU v roce 2010 navštěvovaly jedenkrát týdně Dětský domov a Výchovný ústav - Zařízení pro děti – cizince (dále jen Permon) v Hříměždicích u Příbrami, kde poskytovaly klientům zařízení bezplatné právní a sociální poradenství zaměřené na aspekty cizinecké problematiky v ČR, připravovaly klienty starší 17ti let na samostatný život po odchodu ze zařízení, pomáhaly dětem řešit jejich pobytovou situaci v ČR a díky projektům jim pomáhaly s financemi na učebnice či školní pomůcky a jazykové kurzy. NBD tým OPU má k dispozici non-stop telefonní krizovou linku pro NBD, na kterou se mohou klienti obracet v případě nouze, či potřeby řešení aktuální situace. Z projektů byla zajištěna i psychologická pomoc klientům a tlumočení při odborném poradenství. Současně na Permonu působili i dobrovolníci OPU, kteří během svých návštěv organizovali volnočasové a vzdělávací aktivity.

Projekty nezletilí bez doprovodu:

► Projekt Bezstarostná jízda II

Projekt byl i v roce 2010 financován z Evropského uprchlického fondu a MV ČR.

Bezstarostná jízda II navazoval na projekt Bezstarostná jízda, realizovaný v roce 2009. Hlavním

cílem projektu bylo pomoci nezletilým žadatelům o azyl a azylantům, odcházejícím ze zařízení ústavní výchovy (Zařízení pro děti – cizince) při vstupu do samostatného života a usnadnit tak proces jejich integrace do české společnosti. Nezletilým bez doprovodu bylo v rámci projektu poskytováno bezplatné právní a sociální poradenství.

Bezplatná právní pomoc se zaměřovala zejména na obecné informování nezletilých bez doprovodu o jejich právním postavení. Hlavním úkolem právníka bylo trvale vyřešit pobytový status klienta před jeho odchodem ze Zařízení pro děti – cizince, což se v období realizace projektu podařilo u celkem 11 klientů. Třem z nich byl udělen azyl, jednomu doplňková ochrana a sedmi našim klientům se podařilo získat trvalý pobyt.

Cílem sociálního poradenství bylo zajistit přístup klientů k informacím o sociálních a kulturních realitách ČR a k dalším praktickým informacím. Byla jim poskytována asistence při vyhledávání vhodného typu studia, při vyhledávání vzdělávacích kurzů, jako např. jazykových kurzů, kurzů práce na PC, doučovací či rekvalifikačních kurzů. Tyto kurzy, stejně jako potřebné učební pomůcky, bylo též možné financovat. Asistence byla klientům poskytována i po jejich odchodu ze Zařízení pro děti-cizince.

► Projekt „Život v pohodě“ EIF 2009 - 10

Projekt byl v roce 2010 financován z Evropského fondu pro integraci státních příslušníků třetích zemí za podpory MV ČR. Projekt reagoval na potřeby nezletilých cizinců bez doprovodu, kterým byl (nebo v blízké době bude) udělen trvalý pobyt na území ČR. Projekt se zaměřoval na systematickou dlouhodobou podporu cílové skupiny prostřednictvím dlouhodobé individuální přípravy na odchod ze ZDC a následné individuální asistence klientům po jejich odchodu ze zařízení. V rámci pravidelných návštěv zařízení byli klienti individuálně proškolení o osobních, právních, společenských a kulturních aspektech života v ČR tak, aby se po odchodu ze zařízení cítili „v pohodě“. Každému klientovi rozhodnutému ZDC opustit se dostalo včasné asistence při vyhledávání samostatného bydlení a práce tak, aby tyto zásadní podmínky samostatného života byly řešeny včas a klient byl připraven na to, co ho čeká. Všem klientům, kteří ze ZDC odešli, byli pracovníci projektu oporou v úplných začátcích jeho osamostatňování, a to prostřednictvím poradenství a individuální asistence. Celkem jsme poskytli 469 konzultací klientům cílové skupiny, pracovník projektu monitoroval celkem 13 klientů mimo ZDC. Celkem bylo poskytnuto v průběhu projektu 140 individuálních asistencí při komunikaci s úřady (30 individuálních asistencí klientům ZDC; 90 asistencí klientům, kteří odešli v r. 2010 ze ZDC a 20 individuálních asistencí klientům spadajících do dlouhodobého monitoringu).

► NA STARTU

Cílem projektu bylo usnadnit nezletilým cizincům bez doprovodu rodičů či jiných zákonných zástupců svěřených do péče Zařízení pro děti – cizince přechod ze zařízení ústavní výchovy do samostatného života. Cílové skupině bylo poskytováno právní a sociální poradenství, a to jak v kanceláři OPU, tak během pravidelných výjezdů do Zařízení pro děti – cizince. Projekt byl realizován převážně v letech

2008 a 2009, v roce 2010 byla distribuována informační brožura „Můj Život v České republice“, v pěti jazykových mutacích určená nezletilým bez doprovodu. V průběhu realizace projektu se podařilo vyřešit pobyt 29 klientům, do projektu bylo zapojeno celkem 76 klientů v rámci sociálního poradenství a 85 klientů v rámci právního poradenství. Proběhlo 635 sociálních a 628 právních porad cílové skupině, 76 klientům byly zakoupeny školní pomůcky a literatura. Projekt byl podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

Dům na půl cesty

Sociální služba Domu na půl cesty OPU „Chráněné bydlení pro mladé uprchlíky“ (dále jen DnPC OPU) vznikla v roce 2008 na základě potřeb klientů odcházejících z Permonu (Zařízení pro děti - cizince).

V roce 2010 jsme poskytli možnost ubytování postupně 7 klientům. V dubnu 2010 klient odešel v situaci, kdy měl zajištěnou práci a samostatné bydlení. Klientka ukončila pobyt ve službě v polovině května, kdy se odstěhovala se do integračního azylového střediska MVČR. V červnu 2010 nastoupili do naší služby dva noví uživatelé - dívka a chlapec. Dívka se zúčastnila několika workshopů na téma práce, vzdělání v ČR, právní minimum apod. Velmi se zlepšila v českém jazyce, stala se samostatnější a sebevědomější a vykonávala krátkodobé brigády. Chlapec zpočátku potřeboval zejména zajištění specializované zdravotní péče. V prosinci 2010 získal práci pomocného kuchaře, je na úspěšné cestě k osamostatnění a zapojení se do společnosti. Na začátku července 2010 byl přijat do služby další chlapec, u něhož byla největším problémem jazyková bariéra. Snaží se o rozšíření kvalifikace a vzdělání – v průběhu roku 2010 si udělal řidičský průkaz a docházel na kurzy českého jazyka. Na konci roku byla přijata další dívka. Klientka má velkou snahu získat práci a doplnit si základní vzdělání.

Terénní programy

Terénní programy pro cizince jsou v této oblasti novinkou. V roce 2010 probíhaly v Praze a Plzni a primárně byly určeny osobám, které vedou rizikový způsob života nebo jsou jím ohroženy. Jedná se o sociálně ohrožené a potřebné, kteří nejsou schopni nebo ochotni vyhledat pomoc sami, případně o

této možnosti nevědí. Terénní pracovníci se pohybují ve veřejných prostranstvích a podle typu cílové skupiny jim zprostředkovávají informace o poskytovaných sociálních službách, pomoc a podporu. Specifikem terénní práce je vyhledávání potenciálních uživatelů sociálních služeb v jejich přirozeném prostředí a cílem je zvýšit dostupnost sociálního a právního poradenství co největšímu množství cizinců.

► Terénní šetření: užívání drog mezi cizinci na Mostecku a Chomutovsku

OPU byla díky dlouholeté zkušenosti jednoho z pracovníků s drogovou problematikou oslovena Ministerstvem vnitra ČR za účelem realizace terénního šetření, které mělo poodhalit situaci v užívání drog mezi cizinci. Terénního šetření se za pomoci terénních pracovníků z protidrogových center zúčastnilo celkem 50 uživatelů drog, se kterými byly vyplněny dotazníky a 5 uživatelů, se kterými byly vedeny hloubkové rozhovory. Díky těmto metodám byl vytvořen obrázek situace cizinců, kteří drogy užívají a rozdíly v užívání drog mezi nimi a majoritní společností. Nejpalčivějším problémem se jeví uzavřenost cizineckých komunit a naprosto žádná, nebo minimální spolupráce s organizacemi, které se problematice drog věnují.

► Terénní práce na Praze 13

Cílem projektu bylo zmapování situace na obvodu Prahy 13 s ohledem na cizince, zvýšení informovanosti cizinců o možnostech využití sociálního a právního poradenství, předcházení sociálnímu vyloučení. Projekt byl podpořen Městkou částí Prahy 13. Terénní práce byla realizována dvěma sociálními pracovníky OPU, kteří byli vybaveni informačními letáky se službami, které nabízí OPU, dále letáky s kurzy českého jazyka a Příručkou pro cizince, kterou vydala MČ Praha 13 v rámci emergentního programu. V období realizace projektu bylo terénními pracovníky kontaktováno celkem 501 osob, z toho 295 mužů a 206 žen. Nejvíce oslovených cizinců pocházelo z Ukrajiny (218), z Vietnamu (103), Ruské federace (64), Uzbekistánu (15) a dalších zemí světa. Průměrně bylo osloveno 16 cizinců za jeden den (5 hodin) a v případech, kdy bylo poskytnuto i sociální poradenství, byla průměrná doba kontaktu asi 20 minut.

► Terénní programy v ORP Plzeň

Od listopadu 2010 byl Plzeň realizován projekt s názvem Terénní programy v ORP Plzeň. Projekt byl financovaný jako veřejná zakázka z individuálního projektu Plzeňského kraje a měl za úkol přenést poradenství OPU i do terénu. Na podzim byla v OPU Plzeň registrována nová sociální služba s názvem terénní programy, od listopadu se pak pracovní tým plzeňské kanceláře rozšířil o tři nové zaměstnance. Terénní pracovníci začali navazovat kontakty s institucemi a organizacemi, které s cizinci přicházejí do kontaktu. V první fázi projektu proběhly návštěvy dalších neziskových organizací, které v Plzni s cizinci pracují (Diakonie Československé církve evangelické, Diecézní charita Plzeň, Centrum pro integraci cizinců), Krajského úřadu Plzeň, zástupců pravoslavné církve atd. Samotná terénní práce byla zahájena v prosinci 2010 a celý projekt bude trvat tři roky – tedy do října 2013.

Projekty právní poradenství v OPU

O právní poradenství OPU byl i v roce 2010 velký zájem, mnoho klientů se na nás obrací na základě doporučení svých známých. Snažíme se poskytnout právní radu všem cizincům, kteří se nás osloví. Právní poradenství v roce 2010 probíhalo pravidelně v pražské kanceláři OPU, v kancelářích v Brně a Plzni. **Zabývali jsme se především případy žádostí o udělení mezinárodní ochrany, o udělení pobytu, prodloužení pobytu, problémy se správním vyhoštěním či slučováním rodin.** V případech potřeby jsme schopni zajistit i tlumočnický z různých jazyků. V nejzávažnějších případech si od klientů bereme plnou moc na zastupování ve správním či soudním řízení.

► Právní poradenství v Českých Budějovicích a v Liberci

Od července 2010 je jednou týdně poskytováno právní poradenství v Centrech na podporu integrace cizinců v Českých Budějovicích a Liberci. V roce 2010 došlo k cca 72 právníkům intervencím v Českých Budějovicích a 120 v Liberci. Klienti, kteří do centra docházejí, mají většinou dlouhodobý pobyt. K problematice cizineckého práva se vztahovala i většina dalších dotazů klientů, poradenství bylo dále poskytováno v pracovněprávní oblasti, v záležitostech týkajících se občanského a rodinného práva, při vyřizování dokladů apod. Zájem klientů o právní poradenství se neustále zvyšuje, proto lze i nadále očekávat pravidelné využívání této služby.

► Obecné poradenství a právní pomoc cizincům v návratovém procesu

Od prosince 2010 OPU realizuje sedmiměsíční projekt Obecné poradenství a právní pomoc cizincům v návratovém procesu. Jeho cílem je poskytnout poradenství cizincům, kteří přestali splňovat podmínky pro vstup či pobyt v ČR a měli by se vracet zpět do vlasti. Poradenství cizinci mohou využít v určených hodinách v kancelářích OPU a projekt umožňuje také pravidelné výjezdy do ZZC Bělá Jezová a přijímacího střediska Ruzyně Praha.

► Monitoring - Praha Ruzyně

V rámci projektu UNHCR OPU v roce 2010 sledovala přijímací podmínky v azylových zařízeních, a to zejména podmínky zranitelných žadatelů. V roce 2010 OPU identifikovala v letištním přijímacím středisku 6 zranitelných žadatelek o mezinárodní ochranu z Konžské demokratické republiky, z republiky Kongo Brazzaville, ze Somálska a z Eritrey, ve 4 z těchto případů šlo o oběti sexuálního násilí. OPU monitorovala dodržování pravidla propouštění zranitelných osob do otevřených azylových zařízení a upozornila na potřebu zajištění včasné identifikace zranitelnosti, na potřebu dostupnosti komplexní právní asistence pro zranitelné osoby, stejně tak jako na potřebu zajistit těmto osobám komplexní dlouhodobou psychoterapii. Zvláštní pozornost byla věnována relativně novému řízení o povolení vstupu na území ČR. Výsledky monitoringu OPU sdílela v listopadu 2010 na konferenci UNHCR a nevládních organizací v Budapešti „Border Monitoring and Protection of Refugees“.

► Projekt Regularizace nelegální migrace

„Regularizace nelegální migrace“ je dvouletý projekt (zahájen 1. června 2009), financovaný z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR. Projekt realizuje Sdružení pro integraci a migraci ve spolupráci s Organizací pro pomoc uprchlíkům a Multikulturním centrem Praha. Projekt Regularizace nelegální migrace uplatňuje regularizaci jako nástroj v boji proti nelegální migraci, jehož cílem je jak mapování životů migrantů v nelegálním postavení, tak vytváření návrhů k řešení jejich situace. Články zabývající se tématem projektu byly zveřejněny na webových stránkách platformy Regularizace nelegální migrace: <http://www.migraceonline.cz/temata/regularizace/>. Projekt bude ukončen v roce 2011.

► Asistence pro žadatele o udělení mezinárodní ochrany

Projekt byl od počátku roku 2010 realizován v Pobytovém středisku MVČR Kostelec nad Orlicí. Jeho cílem bylo zlepšování a zefektivnění služeb souvisejících s přijímáním žadatelů o udělení mezinárodní ochrany a to především s důrazem na individuální práci s každým jednotlivým žadatelem. V rámci projektu tak bylo pravidelně poskytováno sociální a právní poradenství všem žadatelům o udělení mezinárodní ochrany, včetně individuální asistence (doprovod na úřad, konkrétní právní řešení otázek, zejména sepsí potřebných podání). Projekt umožnil v případech potřeby i asistence tlumočnicků při poradenství a nabízel také možnost psychologické pomoci. V roce 2010 bylo uskutečněno přes 45 výjezdů a celkem využilo možnosti obecného poradenství asi 160 žadatelů, z nichž větší část byli klienti dlouhodobí, opakovaní a většinou se dostalo v rámci poradenství i individuální asistence (tedy nejen porada k situaci, ale sociální či právní pomoc pracovníků s konkrétním problémem, požadavkem).

► Právní pomoc cizincům zbaveným osobní svobody

Projekt podpořený v rámci 2. výzvy Blokového grantu Nadace rozvoje občanské společnosti umožňoval právní poradenství v zařízení pro zajištění cizinců Bělá-Jezová. V tomto zařízení jsou umístěni cizinci, kteří bez víza či povolení k pobytu vstoupili a pobývali na území České republiky a cizineckou policií bylo zahájeno řízení o jejich vyhoštění či předání zpět do země původu. Díky poskytnuté finanční podpoře mohli tito cizinci, zbavení svobody a velice omezení v možnosti komunikace s okolním světem, využívat služeb bezplatného poradenství, zejména právního a související pomoci ze strany pracovníků OPU. Poradenství navštívilo dle předpokladu v průměru 35 až 40 osob za den (zpočátku byly počty klientů nižší, nicméně v posledních měsících projektu nebyly výjimkou návštěvy bezmála 50ti klientů na poradenství). Celkový počet klientů tedy dosáhl počtu 367 osob a bylo sepsáno 920 podání. Projekt trval do června 2010 a v jeho závěru byla zpracována **Analýza právního postavení zajištění cizinců**, která mapuje právní postavení cizinců zajišťovaných v detenci za účelem jejich nuceného vyhoštění z České republiky.

► Prevence obchodování s migranty a v ČR pracujícími cizinci

Předmětem projektu bylo poskytování právního a psychosociálního poradenství cizincům ohroženým obchodováním s lidmi. Poradenství zahrnuje rovněž poskytování informací o Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi. Cílovou skupinu tvořili cizinci, bez možnosti prodloužení

pobytu v ČR, dále cizinci pracující v ČR na základě tzv. klientského systému a dále cizinci nelegálně pobývající na území ČR. V roce 2010 bylo v rámci projektu poskytnuto právní, sociální a psychologické poradenství 140 osobám. Poradenství probíhalo v kanceláři OPU, v Praze, Brně, Českých Budějovicích a Plzni, v ZZC Bělá Jezová a v PS Růžině. Tento projekt byl podpořen Ministerstvem vnitra ČR v rámci poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu ČR na rok 2010.

► Jihomoravské regionální centrum na podporu integrace cizinců

Již třetím rokem OPU Brno nabízela zástupcům cílové skupiny sociálněprávní poradenství dále sociokulturní poradenství zaměřené na uplatnění cílové skupiny na trhu práce a dosažení sociální nezávislosti a ekonomické soběstačnosti. V prostorách nově vzniklého Centra na adrese Mezírka 1 v Brně OPU i v roce 2010 zajistila realizaci PC kurzů, o které cílová skupina trvale projevuje velký zájem. Další projektovou aktivitou byla realizace multikulturních přednášek a výukových cyklů s cizineckou tematikou pro žáky základních, středních a vyšších odborných škol a studenty vysokých škol. Formou interaktivních her, praktických cvičení, diskuzí a besed s cizinci se žáci a studenti seznámovali s problematikou dobrovolné a nedobrovolné migrace, životem cizinců v ČR, kulturou a zvyky v jednotlivých zemích a jednotlivými aspekty práce nevládních organizací.

Co se nám povedlo? Naše případy.

Sergej, žadatel o mezinárodní ochranu z Běloruska - vydáno předběžné opatření Evropského soudu pro lidská práva :

Na OPU se obrátila pražská pobočka úřadu UNHCR s podnětem žadatele o mezinárodní ochranu Sergeje z Běloruska nacházejícím se ve vazební věznici. Sergej měl být v řádu několika dní vyhoštěn do Běloruska, přestože se v Bělorusku kvůli politickým aktivitám obává zatčení, věznění a mučení a požádal v ČR o mezinárodní ochranu. OPU se obrátilo na Evropský soud pro lidská práva s žádostí o urychlené vydání předběžného opatření, kterým by orgánům České republiky bylo zakázáno Sergeje vyhošťovat. Opatření bylo vydáno v rozmezí několika hodin.

XY, žadatelka o mezinárodní ochranu, Kongo - vyřízení humanitárního převozu do jiného členského státu.

Paní XY byla v Kongu zadržována policií, během zadržení byla opakovaně znásilněna. Do přijímacího střediska pro žadatele o mezinárodní ochranu na letišti Ruzyně (zařízení uzavřeného charakteru bez možnosti vycházet ven z budovy) se paní XY dostala ve velmi špatném psychickém stavu. Pracovníkům právního oddělení OPU se podařilo jednak ve spolupráci se Správou uprchlických zařízení MVČR sjednat pravidelnou psychologickou péči, jednak urychlit převoz paní XY do otevřeného azylového zařízení. Dále se pracovníkům OPU podařilo zprostředkovat paní XY kontakt na jejího manžela, který v mezidobí požádal o azyl v jiném členském státě EU. Nakonec se OPU ve spolupráci s oddělením Dublinského řízení MVČR podařilo vyřídit, aby členský stát posuzující případ jejího manžela zároveň urychleně převzal z humanitárních důvodů agendu v její věci.

Dobrovolníci v OPU

Dobrovolnické aktivity byly v roce 2010 nadmíru úspěšné. Zaběhlý projekt „Mobildo OPU – Mobilní dobrovolníci“ byl i v tomto roce nadále financován z grantu Ministerstva vnitra. Dobrovolnické programy jsou pravidelně každé tři roky akreditovány u komise MV. Další akreditace proběhne až v roce 2011.

V první části, tzv. Mentoringu, se jednotliví dobrovolníci pravidelně setkávají s klientem, který je jim přidělen. Představují jim život v České republice pomocí návštěv různých společenských, kulturních a sportovních akcí a pomáhají jim s každodenním životem a integrací do společnosti. V letošním roce bylo vytvořeno 15 mentorských dvojic a podařilo se nám navázat spolupráci s AC Sparta Praha a Divadlem pod Palmovkou, kteří pravidelně dodávali mentorským dvojicím vstupenky a kterým tímto děkujeme. Druhou částí programu Mobildo byly pravidelné výjezdy dobrovolníků do Zařízení pro zajištění cizinců Bělá – Jezová (ZZC Bělá Jezová) a Zařízení pro děti cizince Permon (ZDC Permon). Dobrovolníci ve výše uvedených azylových zařízeních pravidelně připravovali programy pro ženské, dětské a mužské skupiny zaměřující se na výtvarné, sportovní, kulturní a vzdělávací činnosti. V ZDC Permon jsme se snažili přiblížit mladým lidem a dětem základní společenské, historické a geografické informace o České republice pomocí her připravovaných ve spolupráci s psychologem. Program v Zařízení pro zajištění cizinců byl přizpůsoben přísnějšímu režimu a aktivity byly rozděleny podle pohlaví klientů. Pro mužskou část byly pořádány volejbalové a fotbalové zápasy, které alespoň částečně zmírily jejich případný stres a ženy se účastnily tvořivých dílen, které rozvíjely jejich kreativitu (výroba šperků z korálků a modelíny, malování, hra na kytaru, společenské hry atd.). V loňském roce se realizovalo celkem 18 výjezdů do zmíněných zařízení a hlavním cílem v obou zařízeních bylo pomoci klientům alespoň částečně zapomenout na traumata, která většina z nich prožila a odreagovat se od každodenního stresu souvisejícího s životem v nové zemi a často nejistou budoucností žadatele o azyl. Nadšeným a zároveň citlivým přístupem našich dobrovolníků se tento cíl, podle názoru zaměstnanců jednotlivých zařízení i ohlasů samotných klientů, dařilo naplnit. Velmi pozitivní ohlas, především pak mezi dětmi, mělo předávání dárků před Vánoci, které bylo umožněno díky spolupráci OPU s Riverside School.

V průběhu roku se do dobrovolnických aktivit zapojilo přes 88 dobrovolníků, z nichž je řada aktivních dlouhodobých (32 osob), několik krátkodobých (28 osob) a 28 dobrovolníků pomáhajících s administrativou, překlady a jednorázovými akcemi. I v tomto roce probíhaly pravidelné supervize, které byly pro dobrovolníky povinné. Celkový počet supervízií byl 10, z čehož osm pro dobrovolníky zapojené v programu Mentoring a dvě pro tzv. výjezdáře. Nově byl také kladen velký důraz na navázání užších

vztahů mezi dobrovolníky a vytvoření dobrého kolektivu. Pořádala se pravidelná setkání dobrovolníků napříč programy (1x za 5 týdnů) nebo společný výlet, kde docházelo k výměně zkušeností a zážitků.

Touto cestou bychom rádi poděkovali především p. Milanu Kristlovi ze ZZC Bělá Jezová a Mgr. Lukáši Dastlíkovi za jejich spolupráci.

Současně s těmito programy vznikly dva specifické dobrovolnické projekty. Projekt **Generation Lost Generation Found**, na který OPU získalo grant od Nadace O2, reaguje na aktuální situaci, v níž - vzhledem k ekonomické krizi a z ní vyplývající vysoké nezaměstnanosti - mnoho mladých klientů (nejen) ze ZDC Permon nemůže najít práci. Na tuto skutečnost reaguje projekt navázáním přímého kontaktu se soukromým sektorem (personální agentury, zaměstnavatelé). Projekt navazuje na snahy pracovníků dlouhodobě působících v ZDC Permon a s nápadem projektu přišli sami dobrovolníci, kteří situaci v tomto zařízení sledují delší dobu a jsou v kontaktu i s klienty (18 – 26let) v Praze a Středočeském kraji. Unikátnost projektu vidíme v možnosti propojení totožných věkových skupin – dobrovolníků a klientů – a navázání vzájemného dialogu s cílem pomoci při důležitém kroku v životě každého člověka, totiž výběru povolání. Praktické a teoretické aktivity zaměřené na výběr profese, které chtějí dobrovolníci v rámci projektu realizovat za pomoci externích odborníků, mají napomoci hledání skrytého potenciálu každého zapojeného jednotlivce a jeho profilaci pro budoucí povolání (včetně konkrétní příležitosti najít si zaměstnání). Dobrovolníci z většinové společnosti představují mladistvým cizincům bez rodinného zázemí nebo z nefunkčních rodin zábavnou a aktivní formou systém vzdělávání a zaměstnávání v ČR.

Dále bylo OPU zapojeno do projektu **Open**. Šlo o projekt podpořený Evropskou unií, v rámci Programu celoživotního učení – Grundtvig. OPU se společně s podobně zaměřenými organizacemi z Německa, Norska, Turecka a Malty zapojila do dvouletého projektu Open zaměřeného na podporu mobility dobrovolníků. Tento projekt umožní některým našim dobrovolníkům zdarma vycestovat do vybraných organizací, získat zde nové zkušenosti a navázat přátelství s podobně smýšlejícími lidmi ze zahraničí.

Vzdělávací aktivity OPU

Ve vzdělávací oblasti byl v roce 2010 dominantní tříletý projekt Jsme lidé jedné Země, který je zaměřen na prevenci rasismu a xenofobie skrze multikulturní výchovu a vzdělávání. Organizace pro pomoc uprchlíkům ve spolupráci s partnerem Pedagogicko-psychologickou poradnou pro Prahu 1, 2 a 4 realizuje tento projekt od srpna 2009. Projekt je podpořen z Evropského sociálního fondu (Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost) a státního rozpočtu ČR. Cílovou skupinou projektu byli v roce 2010 žáci 7. a 8. tříd z 15ti ZŠ ze Středočeského, Jihomoravského, Moravskoslezského, Jihočeského, Libereckého a Karlovarského kraje. Do projektu se zapojilo 638 žáků. V loňském roce proběhlo 40 interaktivních dílen, při kterých se žáci se mohli seznámit s 10 lektory - cizinci, s jejich osudy a také s kulturou a historií jejich zemí původu. Vedle osobních setkání s migranty mohou žáci využívat i e-learningový kurz o zemích původu migrantů a o migraci a lidských právech, který bude školám k dispozici i po ukončení projektu. Více o projektu se dozvíte na webových stránkách www.lidejednezeme.cz.

Další projekt s názvem Svět v pohybu byl finančně podpořen v rámci dotačního programu MŠMT „Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy pro rok 2010“. Připravili jsme pro žáky 7., 8. a 9. tříd ze zapojených škol sérii přednášek, které se zaměřovaly na boj s xenofobií a rasismem. Během května až prosince 2010, kdy projekt probíhal, se ho zúčastnilo 250 dětí ze čtyř pražských základních škol (ZŠ Bítovská,

ZŠ Plzeňská, ZŠ Radotín a ZŠ Angelova) a ze dvou základních škol (ZŠ Letní pole a ZŠ Husova Brno) v Jihomoravském kraji. Žáci se během interaktivních přednášek seznámili se základními pojmy (xenofobie, diskriminace, rasismus) a s migranty z Iráku, Ukrajiny a Vietnamu. Osvědčilo se nám dlouhodobé, pravidelné setkávání s dětmi, které se problematice xenofobie a rasismu věnovaly nejen během našich přednášek, ale i před nimi. Psaly eseje, vyhledávaly si informace na internetu i v literatuře. Během interaktivních přednášek se aktivně zapojovaly, hrály hry, při kterých si zažily situaci migrantů při příchodu do nové země, kladly otázky cizincům, kteří je navštívili, seznamovaly se s hrami, které se hrají v jejich zemích.

V období května až listopadu 2010 probíhal projekt s názvem PREVENCE EXTREMISMU VE VZTAHU K CIZINCŮM ŽIJÍCÍM V ČR, RASISMU A XENOFOBIE NA ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH financován Ministerstvem vnitra jako nákup služeb. Rozhodli jsme se rozšířit povědomí žáků i o problematiku lidských práv a demokracie, rasismu a xenofobie a vztáhnout tuto tematiku k aktuálním trendům v pravicovém extremismu. Besed se v roce 2010 zúčastnilo 134 žáků z devíti tříd pěti základních škol. Pro každou třídu byly připraveny tři besedy s množstvím interaktivních her a audiovizuálních materiálů. I v tomto roce se potvrdila nedostatečná informovanost žáků o problematice extremismu i jejich náchylnost k jednoduchým a populistickým pseudořešením sociálních problémů spojených s etnickými menšinami nebo cizinci, jaké je spojováno s pravicovými extremisty. Žáci byli seznámeni s problematikou lidských práv, demokratickými principy, problematikou rasismu a xenofobie i s aktuálními trendy na poli pravicového extremismu a lektori projektu v debatách se žáky trpělivě vyvraceli všeobecně zakořeněné mýty s touto problematikou spojené. Projekt byl realizován v Praze, Plzni a na Mostecku.

Projekt „POZNEJME SE“ byl finančně podpořen MŠMT v rámci dotačního „Programu MŠMT na podporu aktivit v oblasti integrace cizinců na území ČR v roce 2010“ a běžel

v období září až prosinec 2010. Hlavními cíli projektu „Poznejme se“ bylo napomoci upevnit a posílit pozitivní hodnoty, postoje a sociální kompetence žáků 6. a 7. ročníků základních škol ve vztahu k příslušníkům jiných kultur, s důrazem na komunikaci v multikulturní společnosti a přispět k multikulturní výchově formou osobního setkání a výpovědí příslušníka jiné etnické skupiny. Za pomoci přímého kontaktu s příslušníkem cizí národnosti žijícím v ČR byl žákům formou interaktivního přednáškového bloku, zprostředkován obraz vybrané cizí země (mimo vyspělé země EU), jejíž poloha, klima, kultura a dané sociokulturní rozdíly jsou odlišné od naší každodenní středoevropské reality. Do projektu se zapojilo 508 žáků ze 7 základních škol.

Ve spolupráci s rakouskou organizací Anne Frank Verein probíhal v roce 2010 projekt s názvem „Přes hranice Česka a Rakouska“ („TransBorders Czech Republic – Austria“).

Interaktivní projekt z oblasti ochrany lidských práv běží v České republice a v Rakousku od dubna 2010 do listopadu 2011. Projekt je určený mladým lidem ve věku mezi 15 a 18 lety a zaměřuje se na tři prvky: výstava, film a debaty. Projekt klade důraz na schopnost porozumění a poučení se z vlastní minulosti. Jako inspiraci pro přemýšlení studentů a motivaci k jejich zapojení je využíváno příběhu židovské dívky Anny Frankové, známého po celém světě. Dvoujazyčná výstava, deník a film o životě Anny Frankové, stejně tak jako samostatně vytvořené filmy vztahující se k lidskoprávní tematice, a společné debaty, poslouží mladým lidem k lepšímu pochopení historických souvislostí, k zamyšlení se nad tématy diskriminace a jejich důsledků, antisemitismu, útisku, ztráty práv. Projektu se zúčastnily základní školy v Českém Krumlově, Brně a Praze.

Zahraniční pomoc

► Transformační spolupráce MZV ČR 2010

Podpora a posílení činnosti gruzínských NGO formou vzdělávacích programů, podpora vzniku místní samosprávy v nově vystavěných vesnicích pro běžence a prohloubení stávající spolupráce

Aktivity projektu v roce 2010 představovaly rozšíření činnosti OPU v Gruzii od roku 2006 – v rámci Programu transformační spolupráce MZV ČR. Záměrem projektu byla podpora a prohloubení práce gruzínských nevládních organizací sdružených v Konfederaci Cchinvalskij dom, zejména organizace Momavlis Cchinvali (Budoucnost Cchinvali), šlo nám však zejména o podporu vzniku samosprávy v nově vystavěných vesnicích pro běžence, o posílení občanské odpovědnosti běženců a jejich přímé zapojení do veřejného života na místní úrovni /jejich zapojení do práce v místních samosprávách/.

Zapojení běženců do veřejného života v nových místech bydliště jsme docílili prostřednictvím proškolení vytipovaných lídrů z řad běženců žijících v nově vystavěných vesnicích Koda, Cero-vani /Střední Gruzie/ a Verchvebi /Gorijský region/. V roce 2010 proběhly tři týdenní výukové cykly zaměřené na oblast azylové a migrační problematiky, nelegální migrace, přípravy projektů, fundraisingu a zejména tematického okruhu problematiky práce nevládních organizací v Gruzii. Výukových cyklů se zúčastnilo celkem 30 běženců, každého cyklu se zúčastnili kromě gruzínských lektorů i experti OPU. V prosinci 2010 byly zaregistrovány tři nové nezávislé organizace, které zahájily působení v uvedených vesnicích. V rámci výměnného pobytu navštívili 4 pracovníci partnerských organizací ČR, kde měli možnost se blíže seznámit s fungováním nevládní organizace v ČR.

Šlo nám i o prezentaci a publikaci aktivit OPU v Gruzii i v ČR, pracovníkům ministerstev, krajských úřadů a samospráv byl určen kulatý stůl v Praze (květen 2010) a seminář v Brně (září 2010). Projekt byl podpořen z programu transformační spolupráce MZV ČR 2010.

► Zahraniční rozvojová spolupráce MVČR 2010

Prevence nelegální migrace z Gruzie a rozvoj ekonomických a vzdělávacích aktivit gruzínských běženců z Jižní Osetie II

Bezprostředním cílem projektu realizovaného v roce 2010 již druhým rokem bylo poskytnutí podpory vnitřně přesídleným občanům Gruzie, kteří se nemohou vrátit do svých původních domovů v Jižní Osetii. Projekt přispěl ke stabilizaci a rozvoji životních podmínek vnitřně pře-

sídlených osob gruzínské národnosti pocházejících z oblasti Jižní Osetie v centrální Gruzii, kteří se nacházejí stranou pozornosti většiny humanitárních organizací. Aktivitu projektu byly zaměřeny na podporu pracovního uplatnění běženců a podporu vzniku pracovních příležitostí trvalého a soběstačného charakteru, na rozvoj drobného podnikání a dalších výdělečných činností a na zajištění volnočasových aktivit mládeže. Projekt zajišťoval implementaci informační a prevenční strategie zaměřené na prevenci nelegální migrace, a to v kancelářích OPU ve městech Gori, Tbilisi a v 10 ubytovacích zařízeních v okolí Gori a Tbilisi. Ve všech těchto místech byla realizována informační kampaň a běžencům byl distribuován bulletin.

Pracovní právní a sociální poradenství směřovalo ke stabilizaci běženců v místě jejich pobytu, poradenství zabezpečoval místní expert pro přímou práci s klienty. Právní poradenství ve všech oborech práva směřovalo k řešení aktuálních problémů běženců v místě jejich pobytu (zejména problémy s ubytováním a dávkami), aby došlo k co možná nejsnazší integraci běženců do nových podmínek. Služeb poradenství využilo celkem 748 klientů.

Pracovní poradenství bylo pro běžence realizováno v poradenském centru v Tbilisi a Gori. Na základě monitoringu místního experta bylo v roce 2010 zaměstnáno 85 osob z řad běženců z Gorijského regionu i z oblasti Tbilisi, většinou šlo o práce ve stavebnictví (kvalifikované práce!) a práce v zemědělství. Další významnou oblastí bylo pohostinství - práce v hotelích a restauracích pro ženy (pokojské, servírky, kuchařky).

Pokud jde o pomoc se zahájením drobného podnikání, v roce 2010 byly podpořeny čtyři podnikatelské záměry – pekárna v Tbilisi, cukrárna a kavárna v Chašuri, salon krásy v Didube a drobné služby pro obyvatele v Tbilisi. Běžencům byly rovněž vypláceny příspěvky na úhradu tzv. emergentní pomoci, zabezpečení základních potřeb a zdravotní péče, konkrétně byly na-

koupeny varné konvice a žehličky a distribuovány těm nejpotřebnějším běžencům (celkem šlo o 80 žehliček a 40 varných konvic). Pokud jde o nákup léků, za pomoci lékařky Mobilního diagnostického centra byly zakoupeny elementární léky, které obdrželo 67 rodin běženců-seniorů žijících v tzv. narkologickém centru v Gori. Vybrané ubytovny rovněž získaly tonometry a drobný zdravotnický materiál.

Abychom měli jistotu, že všechny aktivity proběhly i po dobu naší nepřítomnosti v Gruzii, byl od počátku do projektu zapojen supervizor, který po celou dobu vykonával neohlášené kontroly jednotlivých projektových aktivit v Gori a Tbilisi a prověřoval, zda pracovníci dodržují plán aktivit, pracovní dobu a dostupnost služby běžencům.

► Zahraniční rozvojová spolupráce MZV – Program rekonstrukce a rozvojové pomoci pro Gruzii

Zabezpečení aktivit Česko-gruzínského vzdělávacího centra (Gori, Tbilisi) a otevření Poradenského centra (Gori, Tbilisi)

Aktivity projektu byly realizovány v rámci tříletého Programu rekonstrukční a rozvojové pomoci Gruzii Ministerstva zahraničních věcí ČR (2008 – 2010). Záměrem projektu bylo podpořit vzdělávání pracovníků gruzínských nevládních organizací a přispět tak ke zvýšení úrovně jejich práce; zejména práce organizací sdružených v Konfederaci Cchinvalskij dom pracující s běženci z Jižní Osetie.

Šlo nám o zabezpečení chodu dvou kanceláří Česko - gruzínského vzdělávacího centra ve městech Gori a Tbilisi (centrum v Gori funguje od jara 2008, v Tbilisi od října 2008), o rozšíření knihoven a počítačového vybavení s volně přístupným internetem (internetová místnost) a zejména o zajištění chodu kurzů angličtiny a práce na počítači. V roce 2010 absolvovalo kurzy angličtiny celkem 32 osob a kurzy práce na počítači 96 osob, nově zahájilo svoji činnost Poradenské pracovní centrum (v Gori i v Tbilisi), jehož úkolem bylo pomáhat hledat práci nezaměstnaným běžencům z oblasti Jižní Osetie. Jen v roce 2010 našlo s přispěním pracovníků centra práci 35 lidí, což považujeme za velký úspěch. Kromě toho bylo vyhlášeno výběrové řízení na podporu drobného podnikání – tzv. malé byznysy – a na základě konkrétně zpracovaných projektů byly vybrány dva projekty, což alespoň malým dílem přispělo ke snížení nezaměstnanosti a stabilizaci osob v regionu. Svoji činnost zahájila pekárna v centru Tbilisi a malá firma poskytující stavební práce a drobné opravy ve vesnici Koda. Třetím rokem fungoval Fond zdravotnické pomoci (založen byl v roce 2008), z jehož prostředků byla nemalým běžencům hrazena nezbytná lékařská vyšetření a léky. Druhým rokem fungoval i tzv. Emergency fond – fond pro zabezpečení aktuálních potřeb běženců. Letos se přímá podpora z obou fondů dotkla až 125 běženců, kterým byly – kromě léků – nakoupeny nezbytné věci denní potřeby (nádobí, přibory, varné konvice apod.)

Projekty 2010

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

UPLATNĚTE SE

- 1.2.2010 – 31.1.2012

- ESF, MPSV, program OPLZZ
- je určen cizincům ze třetích zemí, kteří legálně pobývají v ČR a žijí či pracují na území Středočeského, Jihočeského, Jihomoravského a Plzeňského kraje

PODPORA ŽEN A MUŽŮ (CIZINCŮ) S MALÝMI DĚTMI NA TRHU PRÁCE VE STŘEDOČESKÉM KRAJI

- 1.10.2009 – 30.9.2011

- ESF, MPSV, program OPLZZ
- pomoc při integraci na trh práce pro cizince s dětmi v Středočeském kraji (kurzy ČJ, rekvalifikace)

REGULARIZACE NELEGÁLNÍ MIGRACE

- 1.6.2009 – 30.5.2011

- ESF, MPSV, program OPLZZ
- ve spolupráci se SIMI a MKC, mapování životů migrantů v nelegálním postavení a vytváření návrhů k řešení jejich situace

ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ CIZINCŮM

- 1.5.2009 – 30.4.2011

- ESF, MPSV, program OPLZZ
- pomoc při integraci na trh práce v Jihomoravském, Jihočeském a Plzeňském kraji

TERÉNNÍ PROGRAMY V PLZNI

- 1.11.2010 – 31.10.2013

- ESF, MPSV, program OPLZZ
- veřejná zakázka z individuálního projektu Plzeňského kraje
- zvýšení informovanosti cizinců třetích zemí o možnostech poradenství a pomoci a lepší dostupnost služeb v Plzni a v přílehlých obcích

SVĚT V POHYBU

- 1.1.2010 – 31.12.2010

- MŠMT, program „Podpora vzdělávání v jazycích národnostních menšin a multikulturní výchovy pro rok 2010“
- prevence rasismu a xenofobie, poznávání cizích kultur

POZNEJME SE

- 20. 9. 2010 - 17. 12 2010

- MŠMT, program „Podpora aktivit v oblasti integrace cizinců na území ČR v roce 2010“
- prevence rasismu a xenofobie, podpora integrace a sounáležitosti

JSME LIDÉ JEDNÉ ZEMĚ

- 1.9.2009 – 31.12. 2011

- ESF, MŠMT, program OPVK
- prevence rasismu a xenofobie pro žáky základních škol 6 krajů

EUNOMAD (CO-DEVELOPMENT)

- Evropská komise
- představení tématu rozvojové spolupráce probíhající v hosti-

telské zemi migrantů a v jejich zemi původu

STEPS TO FREEDOM

- 1.9.2010 – 31.12.2011

- Evropská komise
- monitoring alternativ zajištění u žadatelů o mezinárodní ochranu

DUBLIN SUPPORT NETWORK

- 1.9.2008 – 30.4.2010

- Evropská komise
- podpora lidí, kteří jsou transferováni dle Dublinského nařízení

TRANSBORDERS

- 1.4. 2010 – 30.11.2011

- Evropská komise, program Youth in Action (ve spolupráci s Anne Frank Verein)
- výstavy, lidskoprávní debaty, filmové workshopy pro česká gymnázia

OPEN

- 1.8.2010 – 31.7.2012

- EU, program Grundtvig (NAEP)
- výměna zkušeností s dobrovolnictvím a navazování kontaktů s ostatními státy Evropy

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNIÍ Z

EVROPSKÉHO UPRCHLICKÉHO FONDU A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

ASISTENCE PRO ŽADATELE O UDĚLENÍ MEZINÁRODNÍ OCHRANY

- 1.1.2010 – 31.12.2010

- EUF, MV ČR
- právní a sociální poradenství žadatelům o MO v Pobytovém středisku Kostelec nad Orlicí

BEZSTAROSTNÁ JÍZDA II

- 1.1.2010 – 31.12.2010

- EUF, MV ČR
- sociální a právní poradenství pro nezletilé bez doprovodu

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNIÍ Z EVROPSKÉHO FONDU PRO INTEGRACI STÁTNÍCH PŘÍSLUŠNÍKŮ TŘETÍCH ZEMÍ A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

ŽIVOT V POHODĚ

- 1.1.2010 – 31.12.2010

- EIF, MV ČR
- asistence a sociální poradenství nezletilým bez doprovodu

NOVÝ ZAČÁTEK

- 1.1.2010 – 31.12.2010

- EIF, MV ČR
- služby asistence a poradenství azylantům během prvních 6 měsíců po nastěhování se do integračního bytu kdekoli na území ČR

JIHOMORAVSKÉ REGIONÁLNÍ CENTRUM NA PODPORU INTEGRACE CIZINCŮ

- 1.1.2010 – 31.12.2010

- EIF, MV ČR, Jihomoravský kraj
- aktivity pro cizince – PC kurzy, sociálněprávní poradenství, kurzy sociokulturní orientace, výukové cykly, zaměřené na migrační a cizineckou problematiku

TENTO PROJEKT JE SPOLUFINANCOVÁN EVROPSKOU UNIÍ EVROPSKÝM NÁVRATOVÝM FONDEM A STÁTNÍM ROZPOČTEM ČESKÉ REPUBLIKY

OBCENÉ PORADENSTVÍ A PRÁVNÍ POMOC CIZINCŮM V NÁVRATOVÉM PROCESU

- 1.12.2010 – 30.6.2011

- ENF, MV ČR
- poradenství cizincům, kteří přestali splňovat podmínky pro vstup či pobyt v ČR a měli by se vrátit zpět do vlasti

PRÁVNÍ POMOC CIZINCŮM ZBAVENÝM OSOBNÍ SVOBODY

- 1.7.2009 – 30.6.2010

- NROS

- právní poradenství klientům ze ZZC Bělá Jezovná

AKTIVNÍ PODPORA VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ MEZI MENŠINOVÝMI SKUPINAMI A MAJORITNÍ SPOLEČNOSTÍ NA ÚZEMÍ JIHMORAVSKÉHO KRAJE

- 1.7.2008 – 30.6.2010

- NROS
- Podpora sociální integrace cizinců a příslušníků národnostních menšin do majoritní společnosti v Jihomoravském kraji

NA STARTU

- 1.7.2008 – 30.6.2010

- NROS
- podpora nezletilých cizinců, kteří se na území ČR nacházejí bez doprovodu svých rodičů či jiných zákonných zástupců

MONITORING AZYLOVÉHO ŘÍZENÍ NA LETIŠTI PRAHA RUZYŇ

- 1.1.2010 - 31.12.2010

- UNHCR
- monitoring přijímacích podmínek pro žadatele o mezinárodní ochranu

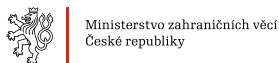

GENERATION LOST,
GENERATION FOUND

- 1.11.2010 – 31.12.2011

- Nadace O2
- vzájemná spolupráce dobrovolníků a mladých cizinců při výběru jejich zaměstnání a vzdělání

OSTAŤNÍ PROJEKTY BYLY PODPOŘENY TĚMITO INSTITUCEMI:

PREVENCE EXTREMISMU VE VZTAHU K CIZINCŮM ŽIJÍCÍM V ČR, RASISMU A XENOFOBIE NA ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

- 1.5.2010 – 31.11.2010

- MVČR (jako nákup služeb)

- přednášky na školách – prevence extremismu

TERÉNNÍ ŠETŘENÍ

- 1.5.2010 – 30.9.2010

- MV ČR (nákup služeb)
- průzkum stavu užívání drog mezi cizinci na Mostecku a Chomutovsku

PREVENCE OBCHODOVÁNÍ S MIGRANTY A V ČR PRACUJÍCÍMI CIZINCI

- 1.1.2010 – 31.12.2010

- MV ČR (neinvestiční dotace pro rok 2010)
- Prevence obchodování s lidmi

PREVENCE NELEGÁLNÍ MIGRACE Z GRUZIE A ROZVOJ EKONOMICKÝCH A VZDĚLÁVACÍCH AKTIVIT GRUZÍNSKÝCH BĚŽENCŮ Z JIŽNÍ OSETIE II

- 1.4.2010 – 31.12.2010

- ZRS MVČR

PODPORA INFORMOVANOSTI MAJORITNÍ SPOLEČNOSTI O PODMÍNKÁCH ŽIVOTA CIZINCŮ V ČR

- 1.6.2010 – 31.12.2010

- MPSV ČR
- výběr PR manažera, realizace webových stránek OPU, přednášky na téma „Integrace, cizinci a média“ na VOŠ a VŠ v městech, kde sídlí OPU pobočky

KURZ REÁLIÍ PRO PŘESÍDLENCE Z MYANMAR

- 1.9.2010 – 30.11.2010

- SUZ (jako nákup služeb)
- pracovníci OPU vedli kurzy reálií ČR pro osoby barské státní příslušnosti přesídlené do ČR

MOBILDO I.

- 1.1.2010 – 31.12.2010

- MV ČR
- Mentoring a výjezdy dobrovolní

PRÁVNÍ PORADENSTVÍ V LIBERCI A ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

- 1.7.2010 – 31.12.2010

- SUZ MVČR
- právní poradenství v Centrech na podporu integrace cizinců

TERÉNNÍ PRÁCE NA PRAZE 13

- 4.5.2010 – 14.12.2010

- Městská část Praha 13, v rámci Emergentního projektu MV ČR
- terénní oslovování klientů na území Prahy 13

EMERGENTNÍ PROJEKT 2010 - PRAHA 14

- 1.5.2010 – 31.12.2010

- Městská část Praha 14, v rámci

Emergentního projektu MV ČR
- dotazníkové šetření o cizincích žijících na Praze 14, zapojení cizinců do komunitního plánování

ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ CIZINCŮM ŽIJÍCÍM NA PRAZE 14

- 1.1.2008 – 31.12.2010

- Městská část Praha 14

SOCIÁLNÍ SLUŽBY – DŮM NA PŮL CESTY „Chráněné bydlení pro mladé uprchlíky“

- 1.1.2010 – 31.12.2010

- MPSV, Magistrát hl.m. Prahy, Městský úřad Praha 14
- umožňují provoz sociální služby domu na půl cesty

SOCIÁLNÍ SLUŽBY – ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

- 1.1.2010 – 31.12.2010

- MPSV, Magistrát hl.m. Prahy, Magistrát města Plzně, Městský úřad Praha 14, Magistrát města Brna
- umožňují poskytování odbor-

ného sociálního poradenství cizincům na území ČR

PRŮZKUM SOCIÁLNÍ SITUACE CIZINCŮ NA ÚZEMÍ HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY

- 1.7.2010 - 30.11.2010

- zadavatel Magistrát hl.m. Prahy

ZABEZPEČENÍ AKTIVIT ČESKO-GRUZÍNSKÉHO VZDĚLÁVACÍHO CENTRA (GORI, TBILISI) A OTEVŘENÍ PORADENSKÉHO CENTRA (GORI, TBILISI)

- 1.1.2010 – 31.12.2010

- ZRS MZV ČR

PODPORA A POSÍLENÍ ČINNOSTI GRUZÍNSKÝCH NGO FORMOU VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ, PODPORA VZNIKU MÍSTNÍ SAMOSPRÁVY V NOVĚ VYSTAVĚNÝCH VESNICÍCH PRO BĚŽENCE A PROHLoubENÍ SPOLUPRÁCE

- 1.1.2010 – 31.12.2010

- Transformační spolupráce MZV ČR

S kým spolupracujeme

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

EVROPSKÁ UNIE

Zaměstnanci OPU

Na činnosti OPU se v roce 2010 podíleli tyto zaměstnanci:

ředitel: Martin Rozumek

zástupkyně ředitele: Ludmila Bobysudová

PRAŽSKÁ POBOČKA:

Sociální pracovníci:

Pavla Dobrovolná, Judita Klepková, Zuzana Wienerová, Roman Varga, Julie Kučerová, Jiřina Řezanková, Petr Krejčíř

Právní poradci:

Eva Holá, Petra Khollová, Hana Franková, Pavla Rozumková, Petra Tesařová, Zuzana Jeřábková, Gabriela Kolaříková, Adéla Zelenková, David Kryška

Vzdělávací oddělení:

Džana Nidžar Popović, Marie Hradečná, Andrea Špirková, Blanka Tollarová

Finanční oddělení, PR, fundraising, administrativa:

Lucie Medková, Barbora Kousalová, Eva Vaškůjová, Miroslav Baroch, Iva Barešová, Karel Pajma

Koordinátor dobrovolníků: Lukáš Prskavec

BRNĚNSKÁ POBOČKA:

vedoucí brněnské kanceláře: Hana Natidzeová

sociální pracovníci: Naďa Kabelková, Tomáš Laušman, Eva Kaličinská, Jana Prokůpková, Anna Fischerová

právní poradce: Marina Melkonjan

účetní služby: Jindřiška Žáčková

PLZEŇSKÁ POBOČKA:

vedoucí plzeňské kanceláře: Tereza Vágnerová

sociální pracovníci: Veronika Prokešová, Madla Čechová, Viktor Rumpík

právní poradce: Iva Šperlová

POBOČKA ČESKÉ BUDĚJOVICE:

vedoucí budějovické kanceláře: Petra Texlerová

sociální pracovníci: Barbora Zelenková

zvláštní poděkování: dobrovolníci OPU, Anna Pajmová, Emzar Natidze a mnozí další

Správní rada OPU: Carol Sanford, Helena Pěchoučková, Nancy Meech

Finance OPU 2010

K největším poskytovatelům podpory v roce 2010 patřili:

Finanční zdroj

	Kč
Evropský sociální fond	10 913 934
Evropský uprchlický fond	3 146 568
Ministerstvo zahraničních věcí	3 035 956
Ministerstvo práce a sociálních věcí	2 480 582
Blokový grant NROS	1 987 620
Ministerstvo vnitra	1 860 343
Evropský fond pro integraci státních příslušníků třetích zemí	1 133 576
Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky	317 759
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	276 486
Hlavní město Praha	225 400
Evropská komise	214 238
Městská část Praha 14	212 000
Evropský návratový fond	132 218
Město Plzeň	105 000
Město Brno	50 000
Nadace O2, Grundtwig, Eunomad	46 516
Vlastní činnost	842 194
Dary a členské příspěvky	851 621
Úhrady klientů (Dům na půl cesty)	94 100
Ostatní výnosy (kursové zisky, úroky, ...)	78 411
Celkem	28 004 522

Výnosy podle skupiny zdrojů

Skupina finančních zdrojů

	Kč
zahraniční zdroje	17 884 197
dotace ze státního rozpočtu	7 653 367
kraje a obce, české nadace	600 632
vlastní činnost	842 194
dary a členské příspěvky	851 621
úhrady klientů	94 100
ostatní výnosy	78 411
Celkem	28 004 522

Klienti napsali...

I received your letter with joy because its the sign that Im not alone in front of that situation. My first reaction is to say thanks you for the time and the analyse you made...(klient z Kamerunu, 2010 udělen přechodný pobyt).

S pozdravem pisu vam tento dopis protoze je to moc duleziti pro me, chci tady te dekovat pro vse jsi delala pro me,jsi me pomohla hodne moc a moje rodina taky te dekuje, prijeme vam hodne uspech ve vsem,jeste dekuju moc...(klient z Toga, 2010 udělena doplňková ochrana včetně rodinných příslušníků).

Je viens vous annoncer que je suis bien arrivée en xx le jeudi dernier 16 septembre. Ou j'ai revue mon mari qui etait venu m'attendre au centre de demandeurs d'asiles de xx. Je vous remercie infiniment madame. Bonne journée à vous et portez-vous bien...(klientka Konžská republika, 2010 asistence s humanitárním převozem do jiného členského státu EU).

Velký dík bych chtěla říct právníce za obrovskou pomoc s řešením našeho rodinného problému. Přejeme jí další úspěchy v práci. Ona může řešit naše problémy. (klientka z Ruské federace, 2010 udělen přechodný pobyt).

OPU Brno

Leitnerova 9
602 00 Brno
tel./fax: +420 543 210 443
mobil: +420 731 928 388
e-mail:
opu.brno@opu.cz

OPU České Budějovice

Žižkova třída 1
370 01 České Budějovice
tel.: +420 387 747 281,
+420 389 007 281
fax: +420 387 747 281
mobil: +420 608 802 633
e-mail:
opu.cbudejovice@opu.cz

OPU Plzeň

Tylova 2090/1
301 00 Plzeň
tel.: +420 377 222 098
fax: +420 377 222 098
mobil: +420 604 809 165
e-mail:
opu.plzen@opu.cz

Organizace pro pomoc uprchlíkům, o. s.

Praha centrála

Kovářská 4, Prague 9, 190 00, Czech Republic

tel.: (+420) 284 683 714,

tel.: (+420) 284 683 545,

fax: (+420) 233 371 258

e-mail: opu@opu.cz

Dobrovolníci: dobrovolnici@opu.cz

Právní oddělení: pravni@opu.cz

PR: media@opu.cz

www.opu.cz

